

Dato: 2. marts 2022

Til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg

Fakta om urørt skov og naturnationalparker – og en bedre løsning.

Det helt store problem for skovbruget er udlæg af **urørt skov**, selv om det er diskussionerne om naturnationalparker med hegn etc. og hvad det medfører, der hidtil har fyldt mest i debatten. Hegn m.m. er kun tillægsskader og mange af problemerne med naturnationalparker kan løses eller minimeres. Dog er skaden for skovene næsten uoprettelige, hvis man begynder at foretage etnisk udrensning af alle ikke-hjemmehørende arter i forbindelse med udlæg af skovene til NNP incl. græsning. Så er det svært at genoprette de skader, som følger af planerne om udlæg af urørt.

Hovedskaden kommer fra udlæg af urørt skov indenfor og udenfor naturnationalparkerne med skader på råtræforsyning, beskæftigelse, grøn omstilling, klima/CO2 og økonomi samt måske på grundvandet via nitratfrigivelse m.m. fra det rådende træ. Urørt skov er ikke noget universalmiddel til fremme af biodiversitet i Danmark og ikke engang for skovene. Det vil være positivt for visse arter, men skidt for andre. One size fits all gælder ikke på artsniveau i naturen.

Hvorfor er urørt skov og naturnationalparker unødvendige:

- **Biodiversitet:** Regeringen påstår at biodiversiteten er i rivende tilbagegang i Danmark, **men det er ikke sandt**. Antallet af truede arter i Rødlisten er faldende **og biodiversiteten i statsskovene er i fremgang**. Over de sidste 30 år er 100 nye plantearter vandret ind mens kun 33 har forladt landet. Antallet af fuglearter har været stigende siden man begyndte at plante skov i landet og en del tidligere forsvundne arter er genindvandret. Universitetet i Gøttingen har sammenlignet biodiversiteten i urørt skov og skove med skovdrift. Undersøgelsen viser at skovdrift ikke forringer biodiversiteten i skov. Når Danmark for skovens vedkommende får en dårlig placering på EU niveau skyldes det primært, at målemetoden er helt uegnet til at opgøre og følge biodiversitetsudviklingen i dyrket skov. Man anvender proxi parametre på naturtypeniveau og skøn, men uden direkte bestandsmålinger på artsniveau. Hvis ikke man opfylder alle parametre, så ryger man i ugunstig tilstand – altså one out – all out. En helt ulogisk og urimelig metode som selv urørt skov med ret lang kontinuitet ikke kan opfylde, og som skovforskere fra IGN uden held har forsøgt at få rettet. Urørt skov og naturnationalparker er derfor unødvendige af hensyn til sikring af biodiversiteten. Mosaikskovbruget med naturnær drift bør derfor fortsætte og udbygges, fordi det medfører en række positive samfundsmæssige effekter i tilgift til en rig natur.
- **Klima:** Udlæg af urørt skov modarbejder løsningen af klimakrisen i modsætning til den produktive skov, som opsuger og lagrer store mængder CO2 samt fortrænger fossile brændslers CO2 udledning ved deres anvendelse i industrien, byggeriet og energiforsyningen. **Urørt skov taber over tid sin evne til at binde CO2 og udleder den bundne CO2 ved forrådnelse og forstærker dermed klimakrisen. 75000 ha produktionsskov neutraliserer 125000 personers CO2 udledning gennem CO2 optag i træet. Hertil kommer fortrængningseffekten/substitutionseffekten som er mindst af samme størrelse. Forudsætningen er en tilvækst på 10m3/ha/år og en CO2 udledning på 6 t/person/år.**
- **Træforsyning i Danmark:** Danmark har en lav selvforsyningsgrad og 75000 ha urørt skov vil forringe selvforsyningsgraden yderligere med 750000 m3 forudsat en tilvækst på 10m3/ha/år. Samtidig skriger savværker og industri på mere træ til den grønne omstilling. **Urørt skov modvirker**

dermed den grønne omstilling. Forbruget af træ forventes at stige, og kan kun kompenseres gennem øget import, som belaster CO2 regnskabet på grund af lang transport.

- **Beskæftigelse:** Urørt skov modvirker beskæftigelsen i hele skovsektoren lige fra planteskolerne, over skovarbejderne til savværkerne og industrien. **Den urørte skov vil årligt fjerne 750000 m3 træ fra skovsektoren.**
- **Økonomi:** Det samfundsmæssige tab er svært at beregne, når vi endnu ikke kender arealernes placering på landkortet, men skønnes at ligge **mellem 5 og 15 milliarder kroner**. Naturstyrelsen ligger inde med plandata for alle statsskovene og tabet i værdi kan beregnes, når en placering er foretaget.
- **Vildthensyn og dyrevelfærd:** De indhegnede naturnationalparker kan betegnes som dyrehaver og har intet med rigtig natur at gøre. Samtidig hindrer hegnene det fritlevende hjortevildt i at vandre ind og ud af de indhegnede områder, hvilket forringer vildtets levevilkår og jagtværdien både indenfor og udenfor hegnene. Det indhegnede kvæg, heste m.m. er i fare for at mistrives og vanrøgtes, da man ikke vil tilskudsfeede dyrene.
- **Grundvandsforurening.** Urørt skov indebærer en potentiel fare for forurening af grundvandet på grund af frigivelse af nitrat og andre stoffer, når den urørte skov går i forfald.
- **Friluftshensyn:** Borgernes brug af skovene forringes og i særlig grad hvis urørt tilstand kombineres med hegning.
- **Manglende inddragelse i beslutningerne bortset fra ideologiske og aktivistiske biologer.** Skovfaglig og anden ekspertise har ikke været inddraget, hvilket er stærkt kritisabelt. Der bør stilles krav om at beslutningen om urørt skov og naturnationalparker underkastes en nøjere vurdering af indenlandske skovforskere og skovbrugsmæssige fagfolk gerne suppleret med udenlandsk skovbrugsmæssig ekspertise.
- **Hegn:** Hegn er i sig selv ikke problemet i forhold til naturpleje. Det er størrelsen og udformningen der er problemet. Arealmæssigt mindre hegn med den rigtige udformning kan være en del af løsningen, hvor græsning er ønsket. Opdelte og højdemæssigt tilpassede hegn kan etableres så friluftsliv, hensynet til vildtets fri færdsel og naturpleje kan gå hånd i hånd, men publikum og dyr bør være adskilte, så man ikke får konflikter.

Men der er en bedre løsning

- **Løsning:** Undlad at udlægge store sammenhængende urørte skovområder, undlad hegninger og sæt fuld kraft på naturgenopretning og plantning af ny skov på de arealer, som af klimamæssige årsager udtages af landbrugsdrift. Samtidig med fastholdelsen af en naturnær drift, hvor der tages afvejede hensyn til naturen, bør træproduktionen i de bestående skove fortsat øges gennem anvendelse af højproduktive arter og provenienser, så vi ad den vej øger CO2 optagelsen og træproduktionen til gavn for klimaet, beskæftigelsen, træforsyningen, den grønne omstilling og økonomien. Man bør genopfinde det i naturskovssammenhæng anvendte naturskovsbegreb indholdsmæssigt, byggende på lang kontinuitet af skov tilbage til tiden før indfredningen, og bruge det som udgangspunkt for at sikre biodiversiteten på forskellig vis f.eks. gennem plukhugst, stævningssskov etc., altså gennem forskellige målrettede former for drift af skoven for at understøtte de enkelte arters levevilkår. Et eksempel på dette findes i statsskovene omkring Silkeborg, hvor en sammenhængende bræmme langs alle søer i princippet blev efterladt i urørt tilstand kun med hugst af publikumsmæssige farlige træer og friholdelse af udsigter. Altså en form for randzonebehandling, som både kunne være mod det åbne land og mod søer etc. Men hvor man bibeholder en formålsvægtet produktion på resten af skovarealet incl. anvendelse af højproduktive og værdifulde bevoksninger af både indenlandske og udenlandske skovtræarter

Niels Juhl Bundgaard

Fløvej 17, 7330 Brande

Tlf:40463834

Pensioneret statsskovrider

Tidligere skovtaksator for statens skove.

Ph.D. i skovdyrkning og skovøkonomi

Censor ved Københavns universitet